ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 20ής Σεπτεμβρίου 1988 *

Στην υπόθεση 217/87,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του College van Beroep voor het Bedrijfsleven προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

1) John Friedrich Krohn (GmbH & Co.) KG, Αμβούργο,

2) Van Es Douane-agenten BV, Ρόττερνταμ,

και

Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten, Χάγη,

η έκδοση προδικαστικής αποφάσεως ως προς το κύρος δύο ανακοινώσεων της Επιτροπής προς τις ολλανδικές αρχές σχετικά με τη χορήγηση πιστοποιητικών για την εισαγωγή μανιόκας καταγωγής από χώρες μη μέλη της ΓΣΔΕ στο πλαίσιο ετήσιας δασμολογικής ποσοστώσεως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους O. Due, πρόεδρο τμήματος, K. Bahlmann και T. F. O' Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— οι εταιρίες Krohn και Van Es, εκπροσωπούμενες από τους δικηγόρους L. J. van Lennep και E. H. Pijnacker-Hordijk

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον R. C. Fischer,

έχοντας υπόψη την έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 5ης Μαΐου 1988,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 1988,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με απόφαση της 12ης Ιουνίου 1987 που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 14 Ιουλίου 1987, το College van Beroep voor het Bedrijfsleven (στο εξής: « College van Beroep ») υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά ερωτήματα σχετικά με το κύρος αποφάσεων που περιέχονται σε ανακοινώσεις της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προς τις ολλανδικές αρχές σχετικά με τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής βάσει ετήσιας δασμολογικής ποσοστώσεως.

2 Τα ερωτήματα αυτά ανέκυψαν στο πλαίσιο προσφυγής των εταιριών Krohn, που ασχολείται με το διεθνές εμπόριο μανιόκας, και Van Es, εκτελωνιστρίας της, κατά του Hoofdproduktschap voor Akkerbouwprodukten (στο εξής: « Hoofdproduktschap »), εθνικής αρχής επιφορτισμένης με τη χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής.

3 Με τον κανονισμό 604/83 του Συμβουλίου, της 14ης Μαρτίου 1983, για το καθεστώς εισαγωγών που εφαρμόζεται κατά τα έτη 1983 έως 1986 στα προϊόντα της διάκρισης 07.06 Α του Κοινού Δασμολογίου και για την τροποποίηση του κανονισμού 950/68 περί του κοινού δασμολογίου (ΕΕ L 72, σ. 3) επιβλήθηκε για τα έτη 1983 μέχρι 1986, στις εισαγωγές ριζών μανιόκας καταγωγής από τρίτες χώρες εισφορά κατά την εισαγωγή ανερχόμενη κατ' ανώτατο όριο σε 6 % κατ' αξία εντός των ορίων ορισμένων ετήσιων δασμολογικών ποσοστώσεων.

4 Με τον ίδιο τον κανονισμό 604/83, προβλέφθηκε για ορισμένες τρίτες χώρες μη μέλη της ΓΣΔΕ, μεταξύ των οποίων και η Κίνα, δασμολογική ποσόστωση για το 1983, ενώ οι ποσοστώσεις για τα τρία επόμενα έτη επρόκειτο να καθοριστούν μεταγενέστερα από το Συμβούλιο, κατόπιν προτάσεως της Επιτροπής.

5 Ο κανονισμός 3656/83 της Επιτροπής, της 23ης Δεκεμβρίου 1983, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής για τα εν λόγω προϊόντα (ΕΕ L 361, σ. 32) προβλέπει στο άρθρο 2:

« 1. Οι αιτήσεις για πιστοποιητικά εισαγωγής για καθένα από τα έτη 1984, 1985 και 1986 δύνανται να κατατίθενται στις αρχές των κρατών μελών από τα μέσα Δεκεμβρίου με την επιφύλαξη ότι η ισχύς των πιστοποιητικών αρχίζει τον επόμενο Ιανουάριο.

2. Οι ενδείξεις σχετικά με το όνομα του εισαγωγέα, τις αιτούμενες ποσότητες και την καταγωγή τους, διαβιβάζονται με τέλεξ από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή το αργότερο μέχρι την Πέμπτη της εβδομάδας που ακολουθεί εκείνη κατά τη διάρκεια της οποίας υποβλήθηκε η αίτηση.

3. Το αργότερο την Παρασκευή της επόμενης εβδομάδας από εκείνη που πραγματοποιήθηκε η διαβίβαση που αναφέρεται στην παράγραφο 2, η Επιτροπή καθορίζει, ενδεχομένως ανάλογα με τις αιτήσεις, τις ποσότητες για τις οποίες χορηγήθηκαν πιστοποιητικά κατά χώρα ή ομάδα χωρών που αναφέρονται στο άρθρο 1 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 604/83.

4. ... »

6 Ο κανονισμός 758/86 του Συμβουλίου, της 10ης Μαρτίου 1986, (ΕΕ L 72, σ. 1) με τον οποίο, σύμφωνα με την πρόταση που υπέβαλε η Επιτροπή το Νοέμβριο του 1985, η δασμολογική ποσόστωση για το 1986 καθορίστηκε στους 200 000 τόνους, τέθηκε σε ισχύ στις 16 Μαρτίου 1986.

7 Εν τω μεταξύ, η Επιτροπή είχε οριστικά εγκρίνει, από την 1η Ιανουαρίου μέχρι τις 11 Φεβρουαρίου 1986, την πρόωρη χορήγηση από τις εθνικές αρχές πιστοποιητικών εισαγωγής για 130 000 τόνους.

8 Στις 19 Φεβρουαρίου 1986, εκκρεμούσαν στην Επιτροπή αιτήσεις για χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής που είχαν διαβιβάσει οι εθνικές αρχές από τις 11 Φεβρουαρίου και αφορούσαν συνολική ποσότητα 87 020,261 τόνων· η ποσότητα αυτή δηλαδή, προστιθέμενη στους 130 000 τόνους για τους οποίους είχαν ήδη εγκριθεί και χορηγηθεί πιστοποιητικά υπερέβαινε το όριο των 200 000 τόνων που η Επιτροπή είχε προτείνει στο Συμβούλιο.

9 Ως εκτούτου, με τηλετύπημα της 20ής Φεβρουαρίου 1986, η Επιτροπή απάντησε στις εθνικές αρχές ότι κανένα πιστοποιητικό δεν μπορούσε πλέον να χορηγηθεί πριν το Συμβούλιο εκδόσει τον κανονισμό με τον οποίο θα καθοριζόταν η δασμολογική ποσόστωση για το 1986.

10 Βάσει αυτής της ανακοινώσεως, ο Hoofdproduktschap απέρριψε δύο αιτήσεις για χορήγηση πιστοποιητικών εισαγωγής μανιόκας καταγωγής Κίνας οι οποίες είχαν υποβληθεί από τις προσφεύγουσες της κύριας δίκης και τις οποίες ο Hoofdproduktschap είχε διαβιβάσει στην Επιτροπή στις 13 και 20 Φεβρουαρίου 1986. Οι δοθείσες εγγυήσεις επιστράφηκαν. Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης προσέβαλαν αμέσως αυτές τις απορριπτικές αποφάσεις ενώπιον του College van Beroep.

11 Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού 758/86 του Συμβουλίου με τον οποίο η ποσόστωση για το 1986 ορίστηκε στους 200 000 τόνους, η Επιτροπή γνωστοποίησε στις εθνικές αρχές, με τηλετύπημα της 21ης Μαρτίου 1986, ότι για την εξασφάλιση σ' όλους τους εισαγωγείς ισότητας όσον αφορά τη δυνατότητα συμμετοχής στη διανομή των 70 000 τόνων για τους οποίους δεν είχαν ακόμα χορηγηθεί πιστοποιητικά, η Επιτροπή θα λάμβανε ως βάση τον κανόνα της αναλογίας του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83. Διευκρίνισε επίσης ότι παρέχει περαιτέρω προθεσμία, μέχρι τις 24 Μαρτίου 1986, για την επιβεβαίωση των αιτήσεων εκδόσεων πιστοποιητικών εισαγωγής που της είχαν ήδη διαβιβαστεί καθώς και για την υποβολή νέων αιτήσεων.

12 Οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης επιβεβαίωσαν τις δύο αιτήσεις τους για πιστοποιητικά και υπέβαλαν δύο άλλες στον Hoofdproduktschap, ο οποίος, με τηλετύπημα της 24ης Μαρτίου 1986, διαβίβασε στην Επιτροπή τις τέσσερις αυτές αιτήσεις καθώς και τις αιτήσεις άλλων εισαγωγέων.

13 Με τηλετύπημα της 25ης Μαρτίου 1986, η Επιτροπή γνωστοποίησε στον Hoofdproduktschap ότι δεν ήταν δυνατό να ικανοποιηθούν όλες οι διαβιβασθείσες αιτήσεις παρά μόνο με συντελεστή κατανομής 4,191315 %.

14 Κατόπιν τούτου, οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης άσκησαν προσφυγή κατά των αποφάσεων του Hoofdproduktschap με τις οποίες εφαρμόστηκε στην περίπτωσή τους ο προαναφερθείς συντελεστής, ισχυριζόμενες ότι στις ανακοινώσεις της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου και της 21ης Μαρτίου 1986 δεν είχαν τηρηθεί ούτε οι προθεσμίες του άρθρου 2 του κανονισμού 3656/83, ούτε η αρχή της παραγράφου 3 της διατάξεως αυτής, δηλαδή της εξετάσεως των αιτήσεων για τη χορήγηση πιστοποιητικών κατά τη σειρά υποβολής τους. Ευθύς μετά τον καθορισμό της ποσοστώσεως, το διαθέσιμο υπόλοιπό της θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί για την κατά προτεραιότητα ικανοποίηση των εκκρεμουσών αιτήσεων, ενδεχομένως κατ' αναλογία, ενώ οι νέες αιτήσεις δεν έπρεπε να ληφθούν υπόψη παρά μόνο μεταγενέστερα. Οι προαναφερθείσες ανακοινώσεις αντιβαίνουν επίσης στις αρχές της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ασφάλειας του δικαίου.

15 Ύστερα απ' αυτά το College αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία έως ότου το Δικαστήριο αποφανθεί επί των ακολούθων προδικαστικών ερωτημάτων:

« 1) Αντιβαίνει η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον καθού της 20ής Φεβρουαρίου 1986, στο κοινοτικό δίκαιο και συγκεκριμένα στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3656/83, στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ και στην αρχή της ασφάλειας του δικαίου;

2) Αντιβαίνει η ανακοίνωση της Επιτροπής προς τον καθού της 21ης Μαρτίου 1986 στο κοινοτικό δίκαιο και συγκεκριμένα στον κανονισμό (ΕΟΚ) 3656/83, στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων που θέτει το άρθρο 40, παράγραφος 3, της Συνθήκης ΕΟΚ και στην αρχή της ασφάλειας του δικαίου; »

16 Στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση αναπτύσσονται διεξοδικώς τα πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, η εξέλιξη της διαδικασίας καθώς και οι γραπτές παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο. Τα στοιχεία αυτά της δικογραφίας δεν επαναλαμβάνονται πιο κάτω παρά μόνο καθόσον απαιτείται για τη συλλογιστική του Δικαστηρίου.

Όσον αφορά την ανακοίνωση της 20ής Φεβρουαρίου 1986

17 Πρέπει να σημειωθεί ότι στις 20 Φεβρουαρίου 1986 η Επιτροπή δεν μπορούσε ούτε να συνεχίσει την πρόωρη διάθεση της ποσοστώσεως, της οποίας η προταθείσα στο Συμβούλιο ποσότητα είχε ήδη εξαντληθεί ούτε να εφαρμόσει τον κανόνα της αναλογίας του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83 εφόσον η ποσότητα της ποσοστώσεως δεν είχε ακόμα οριστικά καθοριστεί από το Συμβούλιο.

18 Εξάλλου, είναι δεδομένο ότι η ανακοίνωση της 20ής Φεβρουαρίου 1986 ουδόλως προδίκασε την τελική διάθεση της ποσότητας της ποσοστώσεως που ήταν ακόμα διαθέσιμη κατ' αναλογία όλων των εκκρεμών αιτήσεων που είχαν επιβεβαιωθεί καθώς και των νέων αιτήσεων.

19 Κατά τα λοιπά, οι ίδιες οι προσφεύγουσες της κύριας δίκης παραδέχτηκαν, με τις ενώπιον του Δικαστηρίου παρατηρήσεις τους, ότι αφής στιγμής η ποσόστωση που, λογικώς αναμένεται να καθορίσει το Συμβούλιο έχει ουσιαστικά εξαντληθεί, δεν είναι λογικό να εξακολουθούν να γίνονται δεκτές οι αιτήσεις εφόσον το Συμβούλιο δεν έχει πράγματι καθορίσει την αντίστοιχη ποσόστωση.

20 Εξ αυτού έπεται ότι η ανακοίνωση της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου 1986 δεν αντιβαίνει στους κανόνες του κοινοτικού δικαίου που αναφέρει το College van Beroep.

Όσον αφορά τις ανακοινώσεις της 21ης και 25ης Μαρτίου 1986

21 Για να δοθεί λυσιτελής απάντηση στο δεύτερο ερώτημα του College van Beroep πρέπει επίσης να εξεταστεί το κύρος της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 25ης Μαρτίου 1986 με την οποία εφαρμόστηκαν οι τεθείσες με την ανακοίνωση της 21ης Μαρτίου 1986 αρχές σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής νέων αιτήσεων για πιστοποιητικά και την αντίστοιχη κατανομή του υπόλοιπου της διαθέσιμης ποσοστώσεως κατ' αναλογία του συνόλου των εκκρεμουσών αιτήσεων που είχαν επιβεβαιωθεί και των νέων αιτήσεων.

22 Ναι μεν δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή ότι επέτρεψε την υποβολή νέων αιτήσεων για πιστοποιητικά για την περίπτωση που δεν θα επιβεβαιώνονταν όλες οι εκκρεμείς αιτήσεις, πλην όμως το εν λόγω όργανο όφειλε, μετά τον οριστικό καθορισμό της ποσοστώσεως από το Συμβούλιο, να κατανείμει το διαθέσιμο υπόλοιπό της ικανοποιώντας κατά προτεραιότητα τις εκκρεμούσες αιτήσεις που είχαν επιβεβαιωθεί, ενδεχομένως δι' εφαρμογής του κανόνα της αναλογίας.

23 Πράγματι, μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 758/86, οι εκκρεμούσες αιτήσεις που είχαν επιβεβαιωθεί έπρεπε, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83, να τύχουν προτεραιότητας σε σχέση με τις νέες αιτήσεις, με βάση την ημερομηνία της αρχικής τους διαβιβάσεως στην Επιτροπή.

24 Δεν μπορεί να θεωρηθεί εύστοχο το προβληθέν από την Επιτροπή, κατά την προφορική διαδικασία, επιχείρημα ότι η κατανομή της εισέτι διαθέσιμης ποσοστώσεως διά της κατά προτεραιότητα ικανοποιήσεως των εκκρεμών αιτήσεων που είχαν επιβεβαιωθεί θα ανάγκαζε την Επιτροπή να ανασυνθέσει εκ των υστέρων τη χρονολογική σειρά κατά την οποία οι εθνικές αρχές της διαβίβαζαν, κάθε εβδομάδα, από τις 20 Φεβρουαρίου μέχρι τις 21 Μαρτίου, τις αιτήσεις για έκδοση πιστοποιητικών, αν η Επιτροπή δεν είχε διακόψει την πρόωρη κατανομή των ποσοτήτων της αναμενόμενης ποσοστώσεως.

25 Πράγματι, δεδομένου ότι της είχε υποβληθεί το σύνολο των εκκρεμών αιτήσεων που είχαν επιβεβαιωθεί και των νέων αιτήσεων που της είχαν διαβιβάσει οι εθνικές αρχές κατά τις 24 Μαρτίου 1986, η Επιτροπή ήταν, ως εκ τούτου, σε θέση, χωρίς να είναι υποχρεωμένη να προβεί σε μια τέτοια ανασύνθεση, να κατανείμει την εισέτι διαθέσιμη ποσόστωση, ικανοποιώντας κατά προτεραιότητα τις εκκρεμείς αιτήσεις που είχαν επιβεβαιωθεί.

26 Επομένως, πρέπει να δοθεί στο College van Beroep η απάντηση ότι οι ανακοινώσεις της Επιτροπής της 21ης και 25ης Μαρτίου 1986 αντιβαίνουν στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83 και επομένως η περιλαμβανόμενη στην τελευταία απ' τις ανακοινώσεις αυτές απόφαση είναι ανίσχυρη.

27 Επειδή διαπιστώθηκε η έλλειψη νομιμότητας των ανακοινώσεων της 21ης και 25ης Μαρτίου 1986, το Δικαστήριο δεν κρίνει αναγκαίο να τις εξετάσει από τη σκοπιά των αρχών της απαγορεύσεως των διακρίσεων και της ασφάλειας του δικαίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

28 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων η οποία υπέβαλε παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το College van Beroep voor het Bedrijfsleven, με απόφαση της 12ης Ιουνίου 1987, αποφαίνεται:

1) Από την εξέταση του πρώτου ερωτήματος δεν προέκυψαν στοιχεία ικανά να θίξουν το κύρος της ανακοίνωσης της Επιτροπής της 20ής Φεβρουαρίου 1986.

2) Οι ανακοινώσεις της Επιτροπής της 21ης και 25ης Μαρτίου 1986 αντιβαίνουν στο άρθρο 2, παράγραφος 3, του κανονισμού 3656/83, της Επιτροπής, για τον καθορισμό των λεπτομερειών εφαρμογής του καθεστώτος εισαγωγής, το 1984, το 1985 και το 1986, για τα προϊόντα της διάκρισης 07.06 Α του κοινού δασμολογίου καταγωγής τρίτων χωρών εκτός της Ταϋλάνδης, και επομένως, η περιλαμβανόμενη στην τελευταία από τις ανακοινώσεις αυτές απόφαση είναι ανίσχυρη.

Due Bahlmann O'Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο, στις 20 Σεπτεμβρίου 1988.

Ο γραμματέας

J.-G. Giraud

Ο πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

O. Due